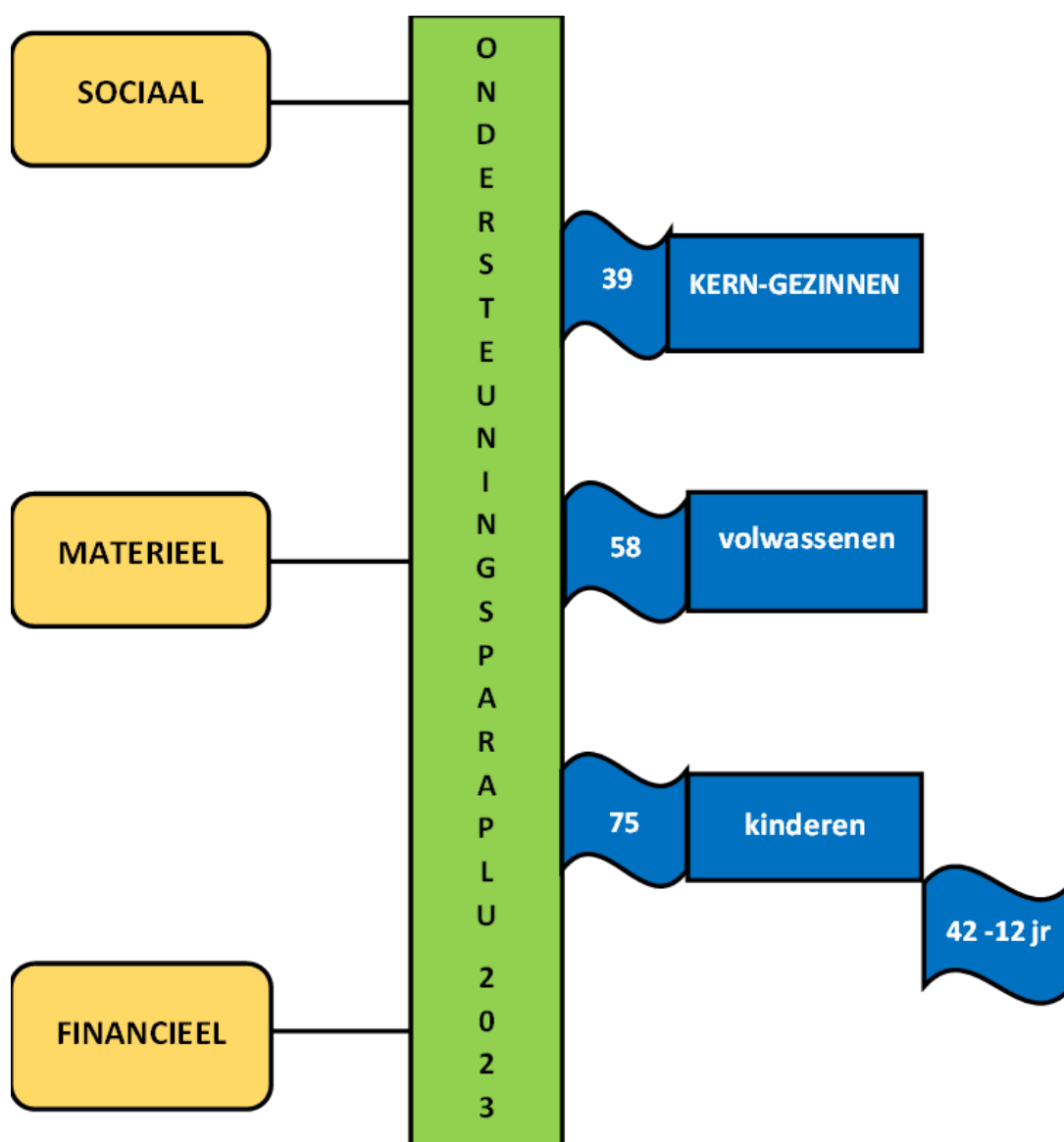

OVERZICHT JAARWERKING 2023

WZS KANS ANTENNE OOSTAKKER – DESTELDONK VZW

Vooraf

Dit verslag is opgemaakt met respect voor de privacy en met waardering voor de mensen die moeten leven in een armoedesituatie in het algemeen en voor de KANS-gezinnen in het bijzonder.

Het document is bedoeld voor alle KANS-medewerkers, de partners van KANS, de donateurs, bij presentaties en voor geïnteresseerden. Ook de KANS-gezinnen krijgen een aantal zaken uit dit jaarverslag te zien.

Een oprecht woord van DANK voor allen die op één of andere manier dit verslag mogelijk maakten.

Geraadpleegde bron:

BRIDTS C. & DE PRIL L., 2021. DE KANSENDANS, Woede over armoede, Antwerpen, Halewijn, 126 pag.

Situering

De Welzijnsschakel 'KANS Oostakker Desteldonk' is sinds oktober 2023 een VZW met als ondernemingsnummer 1001 369 996. We blijven evenwel deel uitmaken van de feitelijke vereniging 'KANS kanaaldorpen'. Deze constructie bestaat uit twee autonome antennes: enerzijds de antenne Oostakker-Desteldonk, die in 2011 werd opgericht door pastoor Patrick De Baets en anderzijds de antenne Sint-Kruis-Winkel/Mendonk die in 1987 werd opgericht door Zr. Antoinette Huys.

Wij zijn lid van 'Welzijnsschakels Oost-Vlaanderen' (2012), <https://welzijnsschakels.be>. Hiermee onderschrijven we de filosofie van dit overkoepelend orgaan: *een samenleving waarin ieder mens toegang heeft tot de sociale grondrechten en waaraan hij/zij gelijkwaardig kan geven en deelnemen*. 'KANS' doet een beroep op hun ondersteuning en de vorming die zij aanbieden.

Door de aansluiting bij 'KRAS' (2019), <https://krasgent.be> behoren we tot het netwerk van de Gentse ondersteunende vrijwilligerswerkingen voor en met mensen in armoedesituaties. Hierdoor is ons eigen netwerk verruimd tot de stad Gent. We maken zo kennis met de werkingen van de andere diensten die deel uitmaken van 'KRAS'. Dit verbreedt sowieso onze eigen blik en kan de eigen werking inspireren.

Voor de voedselondersteuning, die we tweewekelijks aanbieden, werken we sinds 2012 samen met SiVi (Sint-Amandsberg: de Mobiele Sociale Kruidenier) en sinds 2020 met de Gentse foodsavers (OCMW Gent). Deze voedselondersteuning is steeds gekoppeld aan een buurtkoffie waarbij het elkaar ontmoeten heel belangrijk is.

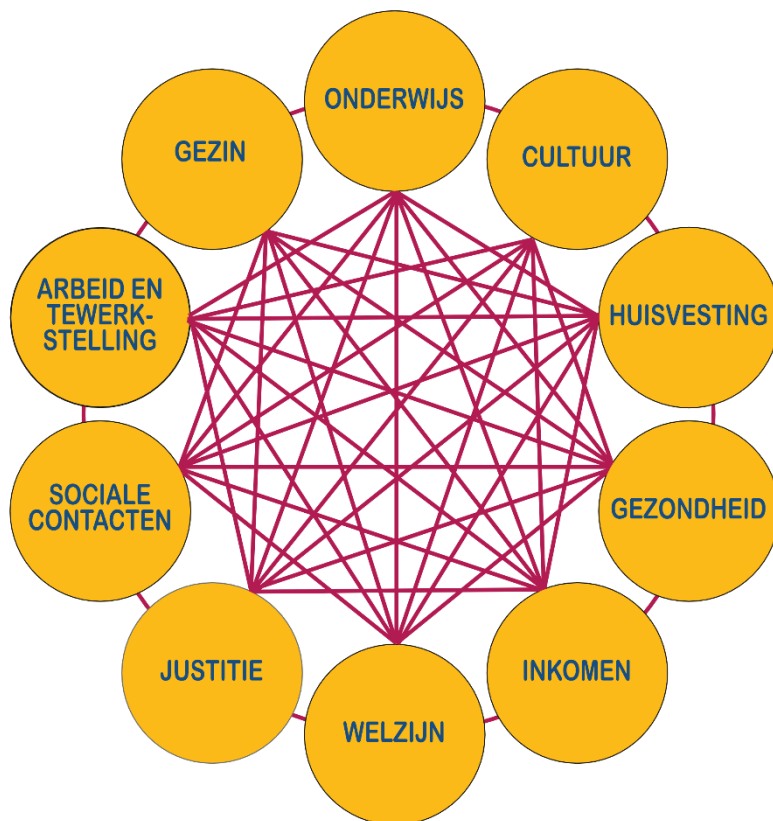
INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
1. SOCIALE GRONDRECHTEN IN BELGIË	4
2. ALGEMENE DOELSTELLING	4
3. HET PROFIEL VAN DE KANS-GEZINNEN (per 31-12-2023)	5
3.1. Verloop KANS-gezinnen.....	5
3.2. Gezinssamenstelling.....	6
3.3. Leeftijdsklasse algemeen.....	6
3.4. Gezinnen met kinderen.....	7
3.5. Het inkomen van de volwassenen.....	7
3.6. Landen van herkomst.....	8
4. DE CONCRETE WERKING ANTENNE OOSTAKKER/DESTELDONK	9
4.1. De KANS-vrijwilligers.....	9
4.2. De partners van KANS.....	10
4.3. De donateurs en/of sympathisanten.....	10
4.4. De ondersteuningsparaplu.....	11
4.5. Maatschappelijke sensibilisering:.....	12
4.6. Financiële werking.....	14
5. ENKELE VASTSTELLINGEN/UITDAGINGEN	14

1. SOCIALE GRONDRECHTEN IN BELGIË

De Belgische grondwet (art. 24 en art. 25) bevat reeds dertig jaar een bepaling omtrent de Sociale Grondrechten van de Belg. Deze grondrechten erkennen het recht op een menswaardig leven en vereisen dat de overheid actief optreedt om daarvoor te zorgen. Ze zijn evenwel niet afdwingbaar... Het gevolg is dat deze grondrechten te weinig in de praktijk worden omgezet (cf. De kansendans, Woede over armoede, 2021).

Mensen die in kwetsbare situaties moeten leven worden vaak geconfronteerd met sociale grondrechten die hen ontnomen worden (basisvorming Welzijnsschakels, 2023).

© DE KANSENDANS 2021

2. ALGEMENE DOELSTELLING

De VZW KANS Oostakker-Desteldonk wil de mensen die in Oostakker en Desteldonk wonen en zich in een armoedesituatie bevinden (= de KANS-gezinnen) ondersteunen en nabij zijn.

De medewerkers van 'KANS' schrijven zich in in de filosofie van 'Welzijnsschakels' ('welzijnsschakels samen sterk') en in deze van 'KRAS' (een KRing rond mensen in Aarmoede in de Stad, 'voor mensen, tegen armoede'). Zij verklaren zich bovendien akkoord met het zgn. KANS-charter. Dit vormt voor de vrijwilligers het uitgangspunt van waaruit zij in 'KANS' actief zijn.

Charter van (nieuwe) kans-leden en vrijwilligers (dd. 04/2019):

- *De visie van 'Welzijnsschakels' en 'Kras' onderschrijven*
- *Absoluut respect voor de privacy van de KANS-gezinnen*
- *Waardering voor de kansarme mens in het algemeen*
- *Accepteren van andere levensvisie/-filosofie*
- *Bereid zijn inlevend te luisteren naar de kansarme mens*
- *Vrij zijn van racistische en discriminerende uitspraken in het algemeen en naar de gezinnen in het bijzonder*
- *Publiekelijk niet gebonden zijn aan een politieke partij*
- *Maatschappelijk begaan/betrokken zijn*
- *Kansarmoede ruimer zien dan enkel financiële armoede*
- *Openstaan voor vorming over kansarmoede*

3. HET PROFIEL VAN DE KANS-GEZINNEN (per 31-12-2023)

3.1. Verloop KANS-gezinnen

Er is dit jaar een sterke toename van het aantal KANS-gezinnen. Dit heeft alles te maken met een correcte toepassing van de zonering die de Stad Gent en KRAS vragen. Deze zonering is eveneens in samenspraak met 'SiVi', onze partner voor de Mobiele Sociale Kruidenier (MSK), tot stand gekomen. Hierdoor dienen de KANS-gezinnen die in Oostakker wonen, zich niet meer te verplaatsen naar Sint-Amandsberg om gebruik te maken van de MSK.

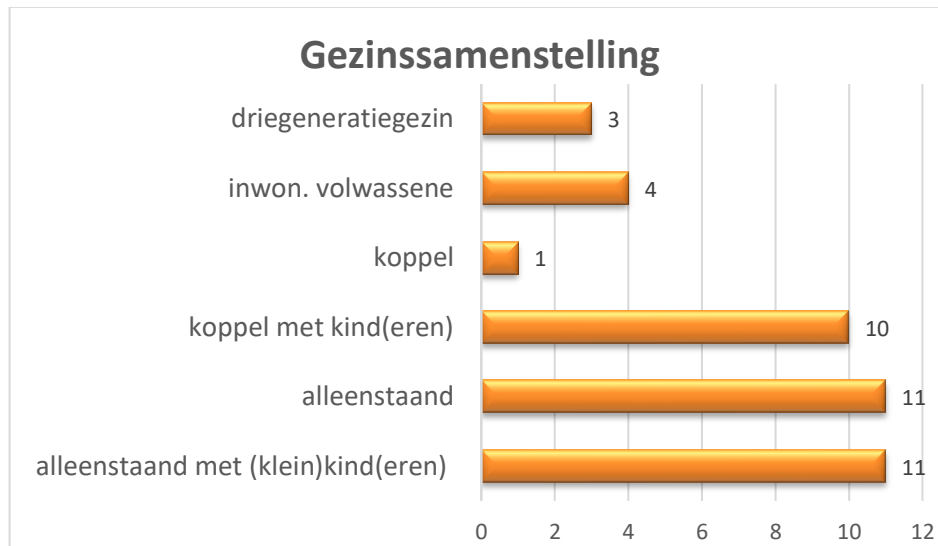
Door deze zonering is het aantal KANS-gezinnen gestegen van 27 naar 39 en logischerwijze ook het aantal personen, nl. van 92 naar 133. We zien ook voor het eerst Oekraïense (3) en Bulgaarse gezinnen (6), alsook 1 Ghanees en 1 gezin met Egyptische roots.

Los daarvan zijn er 17 (!!) gezinnen die niet meer bij ons zijn 'ingeschreven'. De grote meerderheid van deze gezinnen kregen geen doorverwijzing meer. Twee gezinnen woonden in een andere zone. Er zijn ook 2 gezinnen die verhuisden en 1 iemand is overleden.

Bij de 'nieuwe' gezinnen zijn er 18 (!!) die door SiVi naar 'Oostakker' doorgeschoven werden. Daarnaast zijn er 17 gezinnen doorverwezen vanuit het Gentse OCMW. Voedsel Ondersteuning Gent (VOG) stuurde eveneens iemand door. Al deze verschuivingen zorgen ervoor dat dit jaar naast het aantal KANS-gezinnen ook de samenstelling volledig is gewijzigd t.o.v. de vorige jaren. Het betekent dat 'KANS' dient te investeren in de onderlinge kennismaking en het opbouwen van een vertrouwensrelatie.

3.2. Gezinssamenstelling

De koppels met kinderen, alleenstaande ouders met kinderen en de alleenstaanden zijn min of meer gelijk in aantal. We zien 3 huishoudens die een drie-generatiegezin vormen. 7 volwassenen, al of niet met kinderen, wonen bij hun ouders in. Dit illustreert de vaak complexe gezinssituaties bij de KANS-gezinnen.

3.3. Leeftijdsklasse algemeen

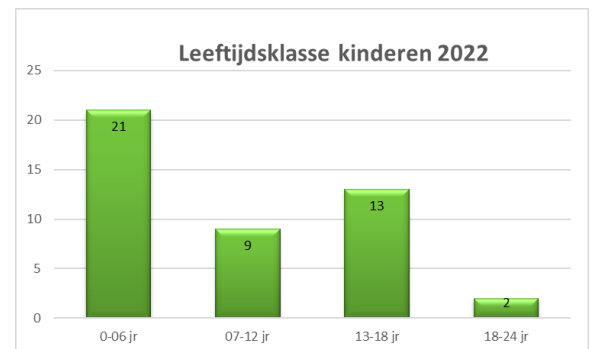
Hierbij zijn:

- Kinderen (tussen 0 en 18 jaar): deze groep telt 64 kinderen en overtreft hiermee net het aantal volwassen binnen onze Welzijnsschakel/Krasdienst.
- Jongeren (tussen 19 en 24 jaar): dit zijn de 11 kinderen die bij hun ouders wonen maar nog niet werken. De meesten onder hen studeren nog. Deze groep is sterk gegroeid, mede doordat het aantal gezinnen gestegen is. Het is opmerkelijk dat, als we het aantal jongeren samentellen met het aantal kinderen, zij de grootste groep vormen binnen de KANS-gezinnen, hetgeen op een duidelijke verjonging van onze doelgroep wijst.
- Volwassene (tussen 25 en 65): m.i.v. 5 jongeren die werkend of werkzoekend zijn. Dit aantal is gestegen naar 55 personen.
- Senior of gepensioneerd: ouder dan 65 jaar.

3.4. Gezinnen met kinderen

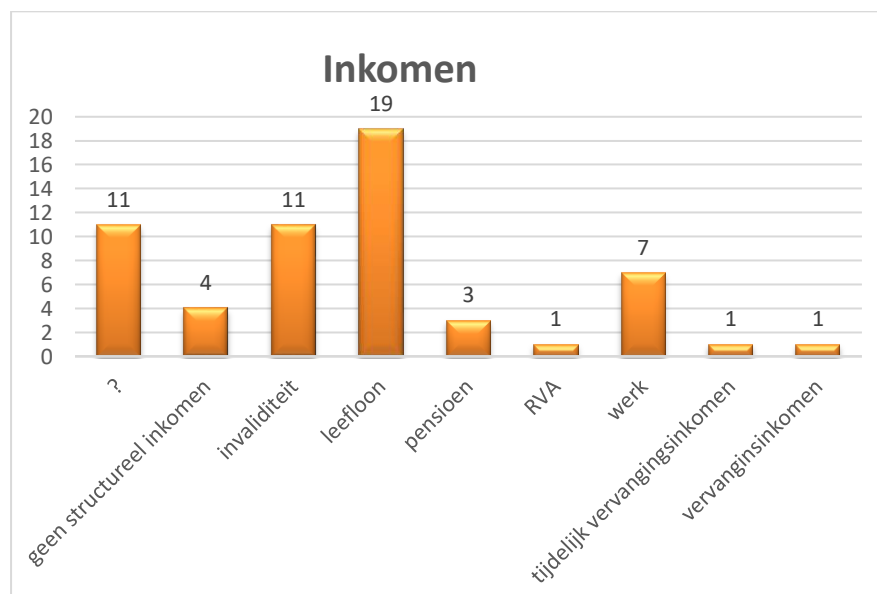
- Er zijn 39 gezinnen die samen 75 kinderen tellen
- Het aantal -12 jarigen bedraagt 42. Dit is op zich een grote uitdaging.
- Onder de gezinnen zijn er drie drie-generatiegezinnen

3.5. Het inkomen van de volwassenen

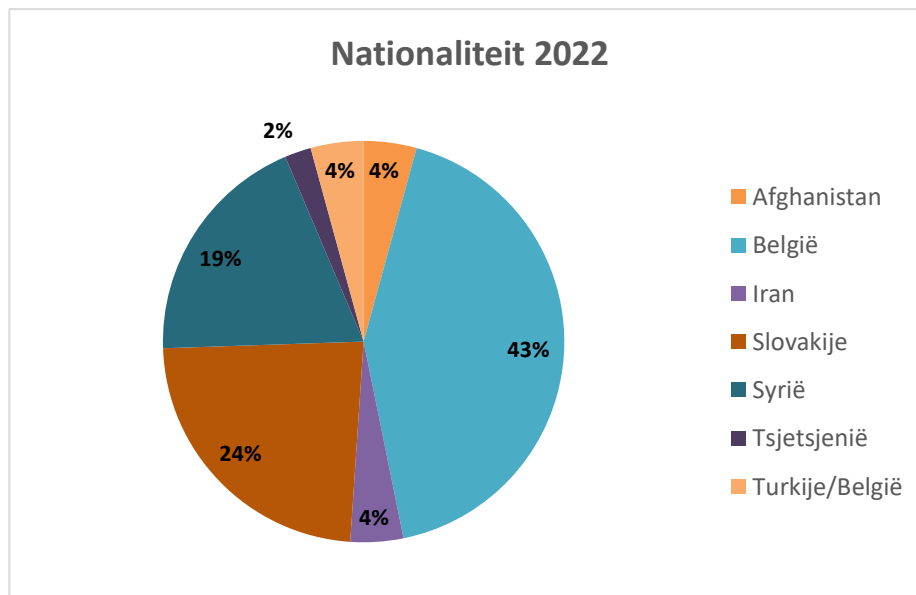
De gegevens hierover zijn onvolledig (20% geen gegevens). Dit is vanuit statistisch oogpunt jammer, maar een gevolg van de privacywetgeving én van ons adagium om de privacy van de gezinnen hoog in het vaandel te dragen.

Het inkomen van de KANS-gezinnen is ongetwijfeld precair. Het aantal volwassenen dat moet leven van een leefloon is de grootste groep (34%). We moeten hopen dat deze mensen door de overheid voldoende structureel ondersteund worden om uit hun penibele situatie te komen. We zien ook dat 20% van de volwassenen invalide is. Het illustreert dat ziekte een belangrijke oorzaak van kansarmoede is binnen onze doelgroep. Slechts een kleine minderheid (11%) heeft een inkomen via arbeid. Over de redenen hiervan tasten we in het duister. Speelt een beperkte competentie of de taal een rol, of is men gedemotiveerd om te werken of is er sprake van discriminatie op de arbeidsmarkt...?

3.6. Landen van herkomst

De herkomst van de KANS-gezinnen is dit jaar nog meer divers geworden. Tot vorig jaar waren er naast de autochtone Belgen vooral Slovaakse en Syrische mensen. De figuur hieronder maakt duidelijk welke de verschillende herkomstlanden zijn.

4. DE CONCRETE WERKING ANTENNE OOSTAKKER/DESTELDONK

De 'KANS'-familie omvat de 39 KANS-gezinnen waarrond de werking is opgebouwd. De onderstaande figuur verduidelijkt dit.

4.1. De KANS-vrijwilligers

De VZW KANS Antenne Oostakker-Desteldonk bestaat uit een Algemene Vergadering en een bestuursorgaan. De kerngroep is verantwoordelijk voor de dagelijkse werking van KANS en komt tienmaal per jaar samen. De groep bestaat uit negen leden die in Oostakker of Desteldonk wonen of er werken.

De medewerkers zijn diegenen die concreet met de KANS-gezinnen in contact komen en al dan niet samen met hen, de praktische zaken beredderen en de sociale contacten onderhouden. Zij kunnen geclusterd worden naargelang de activiteiten die zij ontplooiën, met name het verzorgen van de tweewekelijkse buurtkoffie die gekoppeld is aan de MSK, het verzorgen van het seizoensgebonden kledijaanbod, het op vraag van een KANS-gezin uitvoeren van kleine klusjes, de taalondersteuning, het voorbereiden van 'het KANS-huis', enz...

4.2. De partners van KANS

Onze vaste **partners** zijn:

- De overkoepelende ‘*Welzijnsschakel Oost-Vlaanderen*’ en de Gentse organisatie van vrijwilligers rond kansarmoede nl. ‘*Kras*’ (materiële hulp, netwerking en vorming)
- ‘*SiVi*’ (Sint-Amandsberg): de Mobiele Sociale Kruidenier (voeding, hygiënische producten en reinigingsmiddelen)
- Stad Gent met *het LDC Wibier* en de *Gentse Foodsavers (verse voeding)*
- De VZW Vincenthof met het gebruik van een verwarmde opslagruimte en ondersteuning allerlei
- De OCO-vrienden: maandelijks een socio-café ten gunste van KANS
- De Bavoparochie: gebruik van opslagruimten en financiële giften
- De zuster-antenne van Sint-Kruis-Winkel/Mendonk.

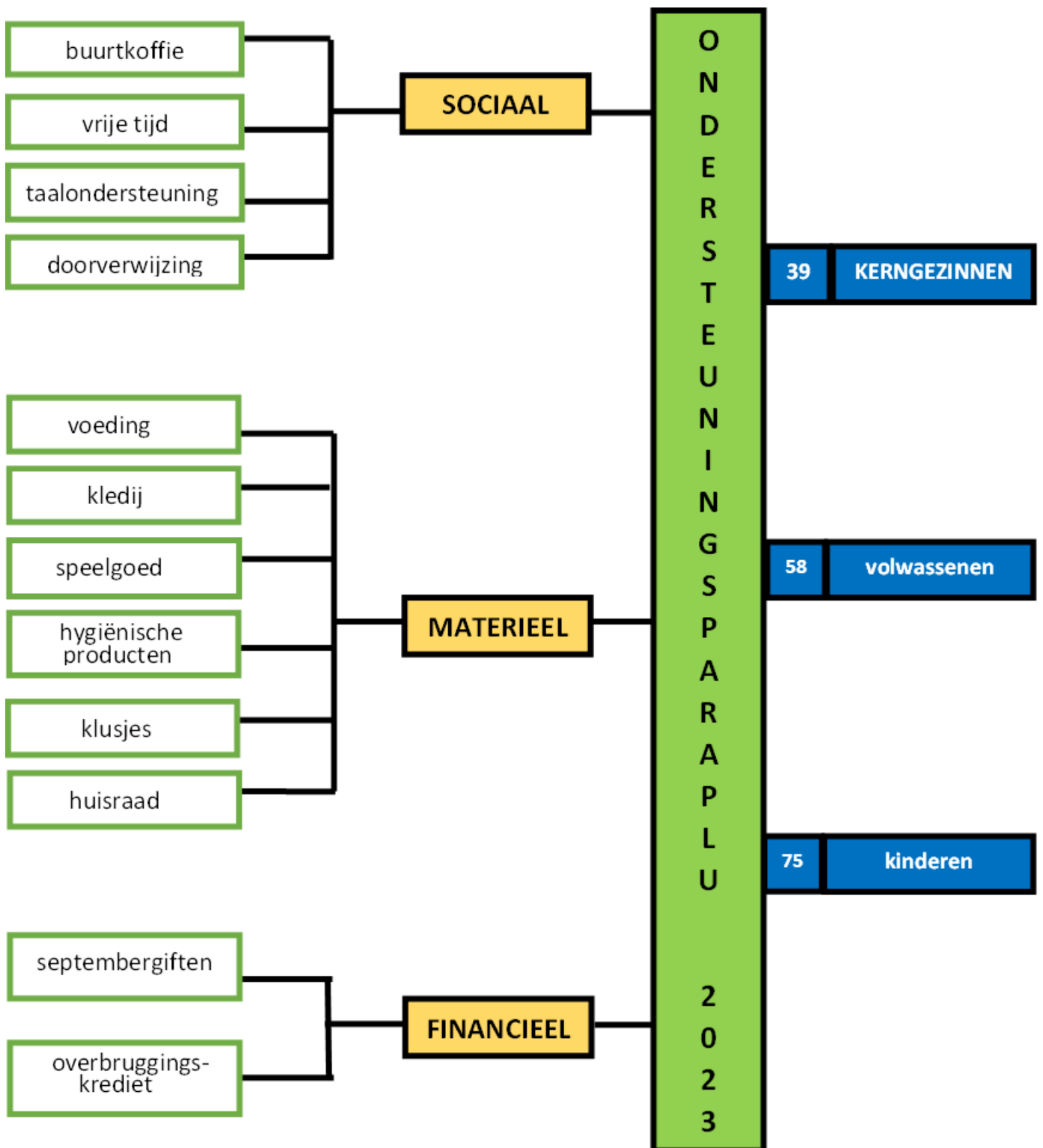
4.3. De donateurs en/of sympathisanten

De **donateurs en/of sympathisanten** zijn zeer divers. Naast ‘de partners’ gaat het hierbij om enkele plaatselijke socio-culturele verenigingen die jaarlijks doneren. Daarnaast zijn er ook meerdere privépersonen die ons, al dan niet financieel of materieel (vooral kledij en meubilair), steunen.

Privépersonen kunnen via ‘Welzijnsschakels-nationaal’ een attest van fiscale vrijstelling krijgen voor giften hoger dan € 40.

- *Vanaf 2023 kan men overschrijven via de website van Welzijnsschakels, nl. via <https://donaties.welzijnsschakels.be/doneren>. Men kiest in de lijst voor ‘KANS Antenne Oostakker-Desteldonk’. De donateurs kunnen ook aangeven dat hun gegevens (privacy!) aan KANS mogen meegedeeld worden. Dit zorgt ervoor dat KANS zicht heeft wie er doneert en wij hen persoonlijk kunnen bedanken. Zo niet hebben wij geen zicht op wie doneert en is een bedanking niet mogelijk...*
- Een tweede mogelijkheid is overschrijven naar onze eigen bankrekening, nl. BE38 8905 3413 4672. Hiervoor kan *echter geen attest afgeleverd worden*. Deze manier kan gebruikt worden door individuele personen én ook door organisaties die ons willen steunen.

4.4. De ondersteuningsparaplu

De sociale ondersteuning van de gezinnen zien we als een kernopdracht binnen onze KANS-werking. Het respecteren van de kansarme persoon in zijn privacy en eigenwaarde vormen hierbij het uitgangspunt. Wij mikken hierbij op: een eenvoudige babbel met de KANS-gezinnen, de onderlinge contacten en zo nodig verwijzen we door. We hopen hiermee het gevoel bij de KANS-gezinnen, te behoren tot een (gelijkgestemde) groep in de hand te werken, en hen bovendien te bevestigen in eigen krachten.

Bridts et al (2021) verwijzen in verband hiermee naar zaken waarin mensen in kansarme situaties sterk kunnen zijn.

© DE KANSENDANS 2021

De materiële ondersteuning bieden we dankzij de samenwerking met de Gentse foodsavers, SiVi, het VOG (voedselondersteuning Gent-OCMW), de aansluiting met Kras VZW en de vele donateurs. De materiële ondersteuning proberen we te kaderen in de ruimere aanpak om mensen onafhankelijker te maken van deze noodhulp.

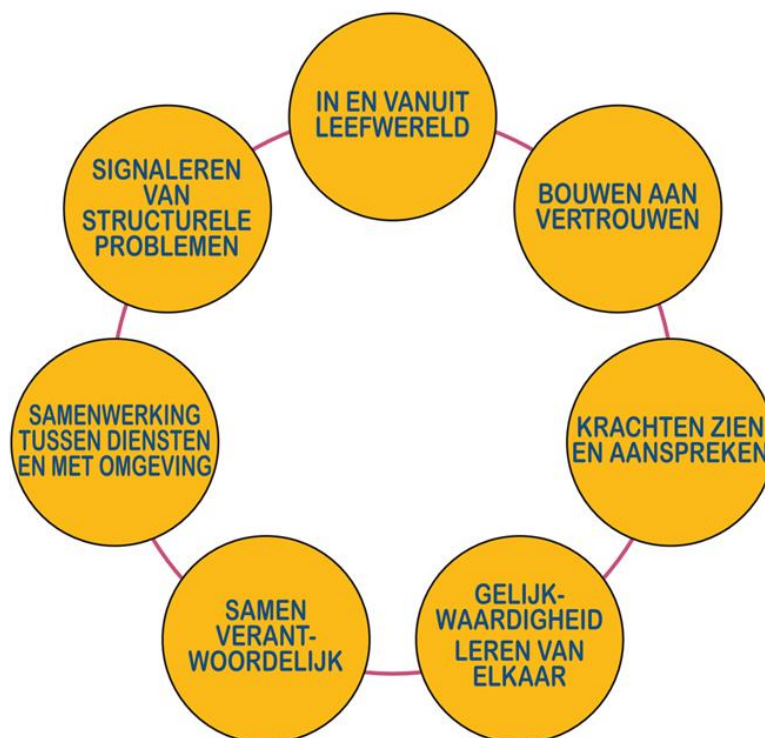
De **financiële ondersteuning** aan de gezinnen met schoolgaande kinderen bij het begin van het schooljaar probeert de nood enigszins te lenigen. Daarnaast krijgen we van enkele gezinnen de vraag naar een beperkt overbruggingskrediet. Dit wordt slechts uitzonderlijk én onder strikte criteria toegestaan.

4.5. Maatschappelijke sensibilisering:

Volgens Bridts en De Pril (2021) is het inzicht krijgen in armoede, uitsluiting en de aanpak ervan cruciaal. Ook I. Marx pleit er in 'de Standaard (08.01.2024) voor, om de ongelijkheid aan echte kansen weg te werken.

Gezien het hoog aantal kinderen binnen onze doelgroep, denken we hierbij in eerste instantie aan het onderwijs. Het is daarom jammer dat de onderwijskansen in Vlaanderen voor kwetsbare gezinnen en kinderen uit etnische minderheden laag is, ondanks de inspanningen die er lokaal geleverd worden. Verder zien we dat 20% van onze gezinnen met gezondheidsproblemen kampt. Tenslotte valt te vrezen dat bij onze doelgroep, voor diegenen die een leefloon hebben, de kansen op de arbeidsmarkt niet voor het grijpen liggen. Vanuit 'KANS' vinden we het daarom onze opdracht om aandacht te schenken aan een maatschappelijke sensibilisering.

Hiertoe proberen we de brede bevolking van Oostakker Desteldonk warm te maken voor de mens in armoedesituaties. Bridts en De Pril zien voor ieder van ons een cirkel met uitdagingen (2021).

© DE KANSENDANS 2021

'KANS' kwam tijdens dit jaar op verschillende manieren onder de aandacht van het brede publiek.

Het grootste event was de zeer geslaagde organisatie van het theaterstuk 'De Kansendans'. Het talrijk opgekomen publiek (ca. 220 personen) was uitermate tevreden en ook getroffen. 'KANS' organiseerde dit samen met het plaatselijke ACV. Hierdoor kregen de leden van het ACV op zijn minst de aankondiging van het event. De aankondiging werd mede ondersteund door een publicatie van twee pagina's groot in het veel gelezen lokaal maandblad 'Attentie'. Daarnaast werd De Kansendans ook in 'Kerk & Leven' driemaal aangekondigd en werd er achteraf een artikel over het theaterstuk gepubliceerd. Eveneens publiceerde 'Attentie' een commentaarstuk.

Wij verzorgden tweemaal een receptie als afsluiter van een concert, op vraag van de Bavoparochie, waardoor KANS eveneens onder de aandacht kwam.

De aanvraag door 'KANS' van het 'wijkbudget' kreeg, op de door de stad georganiseerde wijkmarkt van de bezoekende schepenen én van de juryleden, lovende kritiek. Dit resulteerde in de goedkeuring van ons project dat het komende jaar resulteert in 'het KANS-huis'.

Op 17 oktober, de dag tegen extreme armoede, waren we te gast op de buurtmaaltijd van senioren van het Ldc Wibier en n.a.v. de adventsactie van Welzijnszorg kregen de kandidaat vormelingen informatie over kansarmoede in Oostakker.

Het lid zijn van de Gentse overkoepeling van vrijwilligers rond kansarmoede (VZW Kras) en het zetelen in het bestuursorgaan ervan, zorgt ervoor dat we ook over een kanaal beschikken dat een signaalfunctie heeft naar de lokale overheid.

4.6. Financiële werking

- De financiën worden door de pas opgerichte VZW opgevolgd.
- De inkomsten waren dit jaar opnieuw hoog, mede dankzij de donaties van de OCO-vrienden en enkele verenigingen van Oostakker, alsook door de subsidies via Kras en het convenant met de Stad Gent. De individuele giften waren ook niet onbelangrijk. Verder hebben we een aantal eigen inkomsten kunnen realiseren zoals de organisatie van 'De Kansendans', het instaan voor de drank na bepaalde events en de verkoop van tweedehandskledij.
- De uitgaven zijn dit jaar sterk gestegen. De voornaamste reden hiervoor zijn de sterk gestegen septembergiften aan de gezinnen met schoolgaande kinderen, de verhoogde kosten bij het organiseren van de buurtkoffie en de mobiele sociale kruidenier, alsook de aankoop van drank voor de events speelden hierbij een rol. Dit laatste is natuurlijk een uitgave die zichzelf terugbetaalt.

5. ENKELE VASTSTELLINGEN/UITDAGINGEN

- Het verloop van de gezinnen is nog nooit zo groot geweest. De redenen hiervan liggen zowel bij de in- als bij de uitstroom van de KANS-gezinnen. Aan de basis hiervan liggen de zoneringsplannen die de Stad Gent en Kras voorstaan én een betere opvolging van de doorverwijzingen. Het gevolg hiervan is een sterke aangroei van de KANS-gezinnen.
- De instroom van KANS-gezinnen komt dit jaar bijna uitsluitend van het OCMW.
- De stijging van het aantal volwassenen met een migratieachtergrond is een constante. Vooral de komst van gezinnen met Bulgaarse roots en gezinnen met Oekraïense origine springen in het oog. Bij de volwassenen zijn er 41 met een immigratieachtergrond, terwijl er slechts 17 volwassenen van Belgische origine zijn.
- De taalvaardigheid van het Nederlands is bij een aantal gezinnen met buitenlandse roots een probleem. Anderzijds zijn er toch heel wat die behoorlijk Nederlands begrijpen én spreken.
- Het groot aantal nieuwe KANS-gezinnen zorgt ervoor dat zowel de medewerkers als de gezinnen nog aan elkaar moeten wennen.
- De sterke toename van het aantal kinderen is voor ons een nieuw gegeven en bijgevolg een uitdaging, temeer ze in onze werking bijna onzichtbaar zijn.
- Een blijvende vaststelling is dat sommige gezinnen niet of te weinig naar het aanbod van materiële en sociale ondersteuning komen. We hopen dat het KANS-huis drempelverlagend werkt.
- De materiële ondersteuning als opstap naar een structurele ondersteuning is een uitdaging waar we werk willen van maken.
- De inspraak van de gezinnen in de planning en realisatie van de activiteiten is groeiend.
- De aansluiting bij 'Welzijnsschakels' en 'Kras' en de samenwerking met onze partners blijft een echte meerwaarde voor onze KANS-werking.
- Het enthousiasme van de 'KANS'-vrijwilligers is groot.
- Het 'KANS-huis' als vaste stek (Gasthuisstraat 2A) is samen met het door de Stad Gent toegekende wijkbudget-Oostakker een échte opsteker.

